

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2024/2280

z dnia 11 kwietnia 2024 r.

zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób za rok budżetowy 2022

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób za rok budżetowy 2022,
 - uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,
 - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0109/2024),
- A. mając na uwadze, że zgodnie z zestawieniem dochodów i wydatków ⁽¹⁾ ostateczny budżet Europejskiego Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób („Centrum”) na rok budżetowy 2022 wyniósł 99 872 000 EUR, co stanowi spadek o 40,59 % w porównaniu z 2021 r., w wyniku zmian dotyczących Urzędu ds. Gotowości i Reagowania na Stany Zagrożenia Zdrowia (HERA); mając na uwadze, że budżet Centrum pochodzi głównie z budżetu Unii;
- B. mając na uwadze, że w swoim sprawozdaniu dotyczącym rocznego sprawozdania finansowego Centrum za rok budżetowy 2022 („sprawozdanie Trybunału”) Trybunał Obrachunkowy („Trybunał”) stwierdził, że uzyskał wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe Centrum jest wiarygodne oraz że transakcje leżące u jego podstaw w odniesieniu do dochodów są legalne i prawidłowe; mając na uwadze, że Trybunał skontrolował cztery umowy o udzielenie dotacji o łącznej wartości 7,9 mln EUR i wykrył, że w trzech z tych umów wśród kosztów kwalifikowalnych ujęto podatek VAT na kwotę 0,6 mln euro (8,1 %); mając na uwadze, że beneficjenci działali jako organy publiczne, w związku z czym zgodnie z art. 186 ust. 4 akapit drugi lit. c) rozporządzenia finansowego podatek VAT nie stanowi kosztu kwalifikowalnego; mając na uwadze, że szacowana łączna kwota nieprawidłowych wydatków, obliczona na podstawie odsetka i kwoty podatku VAT wykrytych w próbie opisanej powyżej, stanowi 2,8 % łącznych środków na płatności dostępnych w 2022 r., a tym samym przekracza próg istotności ustalony na potrzeby kontroli, w wyniku czego wydano opinię z zastrzeżeniem na temat legalności i prawidłowości płatności leżących u podstaw sprawozdania finansowego Centrum; mając na uwadze, że z wyjątkiem kwestii poruszonych powyżej Trybunał stwierdził, że dochody i płatności leżące u podstaw sprawozdania finansowego Centrum za rok budżetowy zakończony 31 grudnia 2022 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach;
- C. mając na uwadze, że nie zgłoszono żadnych problemów wymagających działań naprawczych w odniesieniu do zamówień publicznych Centrum w 2022 r. oraz że nie są realizowane ani nie oczekują na realizację żadne działania naprawcze, które wynikałyby z audytów i ocen z lat poprzednich;

Zarządzanie budżetem i finansami

1. odnotowuje z zadowoleniem, że wysiłki związane z monitorowaniem budżetu w ciągu roku budżetowego 2022 doprowadziły do osiągnięcia wskaźnika wykonania środków na zobowiązania na bieżący rok w wysokości 98,86 %, co oznacza wzrost o 0,49 % w porównaniu z 2021 r.; odnotowuje, że wskaźnik wykonania środków na płatności w bieżącym roku wyniósł 73,61 %, co oznacza wzrost o 9,53 % w porównaniu z poprzednim rokiem;
2. wzywa Komisję do przyznania Centrum zasobów niezbędnych do realizacji celów strategii na lata 2021–2027 oraz do wdrożenia zmienionego mandatu Centrum zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 2022/2370 ⁽²⁾;

Wyniki

3. przypomina, że misją Centrum jest identyfikacja i ocena bieżących i nowo pojawiających się zagrożeń zdrowia ludzkiego, jakie stanowią choroby zakaźne, oraz informowanie o nich, a Centrum działa w sześciu następujących dziedzinach: nadzór, gotowość na wypadek wystąpienia ognisk, wsparcie reagowania, doradztwo naukowe, nadzór mikrobiologiczny, szkolenia i komunikacja w zakresie zdrowia publicznego;

⁽¹⁾ Dz.U. C 38 z 31.1.2023, s. 24.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2370 z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (WE) nr 851/2004 ustanawiającego Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (Dz.U. L 314 z 6.12.2022, s. 1).

4. zauważa, że Centrum zrealizowało 89 % wyników przewidzianych w jednolitym dokumencie programowym na lata 2022–2024; zauważa, że 8 % zaplanowanych wyników odroczone, a 3 % opóźniono lub anulowano do końca roku; zauważa, że większość odroczonej lub opóźnionej wyników była uzależniona od przyjęcia i opublikowania zmienionego mandatu Centrum, co nastąpiło pod koniec 2022 r.; wzywa Centrum do przeanalizowania odroczonej wyników i do poinformowania organu udzielającego absolutorium o planie ich realizacji;
5. zauważa, że przez cały 2022 r., trzeci rok z rzędu, Centrum utrzymało swój plan stanu zagrożenia zdrowia publicznego w odpowiedzi na trwającą pandemię COVID-19; zauważa, że w czerwcu poziom zagrożenia zdrowia publicznego stopniowo obniżono z poziomu 2 (etap ostry) do poziomu 1 (etap utrzymania); jest zdania, że przez cały okres pandemii Centrum działało szybko i skutecznie; uważa, że Centrum mogłoby odgrywać większą rolę w kształtowaniu europejskiego programu reagowania kryzysowego na przyszłość;
6. zauważa, że w związku z agresją Rosji na Ukrainę i napływem uchodźców uciekających z tego kraju Centrum współpracowało z władzami pięciu krajów sąsiadujących z Ukrainą, aby zapewnić działania techniczne i operacyjne leżące w jego kompetencji w oparciu o zidentyfikowane potrzeby; zauważa, że w drugiej połowie roku punkt ciężkości przesunięto z działań operacyjnych na działania raczej średnio- i długoterminowe oraz strategiczne, a ekspertów Centrum oddelegowano do Polski i Rumunii, aby wspierali władze krajowe i Światową Organizację Zdrowia pomagające ukraińskim przesiedleńcom;
7. zauważa, że wiosną i latem 2022 r. Centrum wspierało jednocześnie trzy trwające plany stanu zagrożenia zdrowia publicznego: w odniesieniu do COVID-19, ospy małpiej i zapalenia wątroby nieznanego pochodzenia u dzieci; zauważa z satysfakcją, że doświadczenie to było wyjątkowe dla Centrum i pozwoliło zweryfikować jego zdolność do opracowywania ocen ryzyka i wytycznych dotyczących wielu zagrożeń dla zdrowia;
8. z zadowoleniem przyjmuje warunki wdrażania przez Centrum jego rozszerzonego mandatu, który wszedł w życie w grudniu 2022 r., a także program transformacji Aspire (przewidywanie, wsparcie, przygotowanie, informowanie, reagowanie i wzmocnienie pozycji) opracowany w celu wsparcia wdrażania;

Wydajność i poprawa wyników

9. przypomina, jak ważna jest poprawa cyfryzacji Centrum pod względem wewnętrznego funkcjonowania i zarządzania, a także przyspieszenia cyfryzacji procedur; podkreśla, że Centrum musi nadal aktywnie działać w tym obszarze, aby uniknąć przepaści cyfrowej między agencjami; zwraca jednak uwagę na konieczność podjęcia wszelkich niezbędnych środków bezpieczeństwa, aby uniknąć jakiegokolwiek ryzyka dla bezpieczeństwa przetwarzanych informacji w internecie, oraz domaga się intensyfikacji działań chroniących przed cyberatakami lub próbami infiltracji, w szczególności ze strony Rosji lub Chin;
10. wyraża zadowolenie, że Centrum kontynuowało wysiłki na rzecz zwiększenia wydajności przez zastosowanie nowych metod, w tym automatyzacji procesów wsparcia i procesów operacyjnych; zauważa, że w ciągu roku za pomocą elektronicznego przepływu pracy zautomatyzowano cztery nowe procesy administracyjne, a także wdrożono nowe opłacalne rozwiązanie dla platformy elektronicznego przepływu pracy, aby zastąpić K2; zauważa, że z ogólnej analizy stosowania elektronicznego przepływu pracy wynika już, że przyjęła go znaczna liczba użytkowników i że znacząco skrócił on czas rozpatrywania wniosków dzięki wyeliminowaniu zbędnych kroków, przy jednoczesnym zapewnieniu zgodności z prawem;

Polityka kadrowa

11. zauważa, że 31 grudnia 2022 r. plan zatrudnienia przewidywał 215 stanowisk dla pracowników zatrudnionych na czas określony zatwierdzonych w budżecie Unii (w porównaniu z 208 zatwierdzonymi w 2021 r.); zauważa, że w 2022 r. Centrum zatrudniało również 112 pracowników kontraktowych i 5 oddelegowanych ekspertów krajowych;
12. z zaniepokojeniem zauważa brak równowagi płci wśród kadry kierowniczej wyższego i średniego szczebla Centrum, gdzie cztery z sześciu osób (66,67 %) to mężczyźni; zauważa rozkład płci wśród całego personelu Centrum, gdzie 198 z 331 pracowników (60 %) to kobiety, a 133 z 331 (40 %) – mężczyźni; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Centrum jest w trakcie przyjmowania Karty na rzecz różnorodności i włączenia społecznego, która wejdzie w życie do czwartego kwartału 2023 r.; przypomina o znaczeniu zapewnienia równowagi płci i wzywa Centrum do uwzględnienia tego aspektu podczas przyszłych naborów pracowników i nominacji na stanowiska kadry kierowniczej wyższego i średniego szczebla; apeluje do Komisji i państw członkowskich, aby podczas wyznaczania kandydatów do mianowania na członków zarządu Centrum uwzględniały potrzebę zagwarantowania równowagi płci;

13. wyraża zaniepokojenie kwestią równowagi geograficznej wśród kadry kierowniczej wyższego i średniego szczebla Centrum; zwraca się do Centrum o przedstawienie organowi udzielającemu absolutorium sprawozdania na ten temat;
14. zauważa, że pierwszy projekt strategii dotyczącej zasobów ludzkich opracowano w 2022 r., a jej celem jest ukierunkowanie modernizacji i konsolidacji służb Centrum odpowiedzialnych za zarządzanie zasobami ludzkimi; zauważa ponadto, że w 2022 r. sfinalizowano poszczególne projekty strategiczne, takie jak narzędzie e-rekrutacji i internetowy program integracji zawodowej, podczas gdy inne są w trakcie realizacji; wzywa Centrum do poinformowania organu udzielającego absolutorium o rozwoju sytuacji w tym względzie; zauważa, że Centrum dodatkowo zwiększyło wsparcie na rzecz uczenia się i rozwoju pracowników przez podwyższenie dodatku na indywidualne szkolenia i ułatwienie dostępu pracowników do platform e-uczenia się (EU Learn, LinkedIn Learning i Wirtualna Akademia Centrum);
15. zauważa, że Centrum prowadzi politykę ochrony godności ludzkiej i zapobiegania nękanii psychicznemu i molestowaniu seksualnemu, a także wraz z innymi agencjami tworzy zespół zadaniowy zaufanych doradców; oczekuje na ich sprawozdanie i zalecenia; zauważa, że w 2022 r. nie zgłoszono żadnych przypadków molestowania ani nękania, i zachęca Centrum do dalszych działań mających na celu zapobieganie tym zjawiskom również w przyszłości;
16. zauważa, że w 2022 r. obsadzono dodatkowe stanowiska przydzielone Centrum po rozszerzeniu jego mandatu; podkreśla, że dodaniu nowych zadań i rosnącemu obciążeniu pracą musi towarzyszyć odpowiednie zwiększenie personelu i zasobów Centrum oraz że niedobór personelu powoduje znaczną presję na ciągłość działalności i zagraża jakości pracy Centrum;
17. z zaniepokojeniem odnotowuje nakładanie się mandatów Centrum i HERA i apeluje o ograniczenie dublowania wysiłków między tymi dwoma podmiotami oraz o jasny podział zadań;

Zapobieganie konfliktom interesów i zarządzanie nimi oraz przejrzystość

18. zauważa, że Centrum nadal stosowało i wzmacniało politykę niezależności w odniesieniu do osób niebędących pracownikami i do pracowników; zauważa, że w 2022 r. w Centrum brakowało niewielkiej liczby deklaracji o braku konfliktu interesów; zauważa ponadto, że wszyscy eksperci zewnętrzni, z którymi przeprowadzono konsultacje podczas sporządzania szybkich ocen ryzyka, złożyli swoje deklaracje o braku konfliktu interesów przed publikacją; zauważa, że wszyscy członkowie zarządu i forum doradczego uczestniczący w posiedzeniach, a tym samym biorący udział w dyskusjach, mieli ważne roczne deklaracje o braku konfliktu interesów, dyrektor i kierownicy działów wypełnili swoje roczne deklaracje o braku konfliktu interesów, a ponadto 99 % ekspertów zewnętrznych biorących udział w posiedzeniach Centrum, które wymagały kontroli pod kątem konfliktu interesów, przedłożyło roczne deklaracje o braku konfliktu interesów;
19. wzywa Centrum do dopilnowania, aby wszyscy członkowie zarządu, członkowie forum doradczego i ich zastępcy sumiennie składali wymagane roczne deklaracje o braku konfliktu interesów; wzywa Centrum, by zadbało o zaangażowanie odpowiednich ekspertów w prace Centrum przez cały okres działalności oraz o utrzymanie wysokiego poziomu przestrzegania przepisów dotyczących konfliktu interesów;
20. zauważa, że polityka niezależności Centrum w odniesieniu do osób niebędących pracownikami przewiduje procedurę, którą należy stosować w celu zidentyfikowania i uniknięcia potencjalnych konfliktów interesów; zauważa, że ogólnie wiąże się to z gromadzeniem deklaracji o braku konfliktu interesów w szczególnych okolicznościach, np. przed opublikowaniem wyników naukowych, które to deklaracje podlegają następnie ocenie przez pracownika Centrum odpowiedzialnego za daną działalność, przy wsparciu pracownika Centrum odpowiedzialnego za zgodność z przepisami; odnotowuje, że w 2022 r. nie zgłoszono żadnego przypadku konfliktu interesów;
21. zauważa, że wewnętrzną procedurę dotyczącą spotkań Centrum z organizacjami komercyjnymi działającymi w obszarze objętym jego mandatem opracowano w 2022 r., a formalnie weszła ona w życie w styczniu 2023 r.; zauważa ponadto, że Centrum nie zorganizowało jednak żadnego takiego spotkania w 2022 r.;
22. uznaje widoczność, jaką Centrum zyskało podczas pandemii; jest zdania, że można jeszcze poprawić jego widoczność w mediach, internecie i mediach społecznościowych, aby informować obywateli Unii o pracy Centrum;
23. wzywa Centrum do zapewnienia pełnej przejrzystości przy publikowaniu badań naukowych oraz do zwiększenia zdolności komunikacji zewnętrznej w odniesieniu do ogółu społeczeństwa przez dopilnowanie, by wszystkie kluczowe informacje, zwłaszcza dotyczące stanów zagrożenia zdrowia publicznego, były prezentowane we wszystkich językach urzędowych Unii oraz łatwo dostępne i zrozumiałe dla obywateli UE;

Kontrola wewnętrzna

24. zwraca uwagę na opinię Trybunału z zastrzeżeniem na temat legalności i prawidłowości płatności ze względu na ujęcie podatku VAT jako kosztu kwalifikowalnego stanowiącego 2,8 % środków na płatności dostępnych w 2022 r. w przypadku umów o udzielenie dotacji beneficjentom działającym jako organy publiczne; przypomina, że w odniesieniu do zarządzania dotacjami Centrum powinno zapewnić zgodność z obowiązującymi przepisami, w szczególności tymi dotyczącymi zwrotu podatku VAT beneficjentom będącym organami władzy publicznej;
25. odnotowuje, że Centrum ocenia skuteczność systemu kontroli wewnętrznej co najmniej raz w roku, co obejmuje ocenę wdrażania ram kontroli wewnętrznej, w tym wdrażania określonych wskaźników, oraz ocenę głównych niedociągnięć wykrytych przez samo Centrum lub zgłoszonych przez inne podmioty, w tym Służbę Audytu Wewnętrznego i Trybunał; zauważa ponadto, że w 2022 r. wprowadzono szereg usprawnień dotyczących ram kontroli wewnętrznej, takich jak ulepszona strategia kontroli, w tym nowe wskaźniki, ulepszony katalog zasobów informacyjnych oraz nowa wewnętrzna polityka komunikacyjna;

Inne uwagi

26. wyraża zadowolenie, że Centrum zamierzało być zarejestrowane w EMAS w 2023 r. oraz planuje projekt kompensacji emisji CO₂ (planowo od pierwszego kwartału 2024 r.), który obejmie środki dotyczące obliczania wpływu emisji CO₂ i sposobów jego ograniczania; odnotowuje, że konkretne cele będą częścią wdrożenia EMAS, którego rozpoczęcie przewiduje się na 2024 r.;
27. pochwała Centrum za szersze wykorzystanie narzędzi elektronicznych w procedurze udzielania zamówień w 2022 r.; zauważa, że Centrum wykorzystuje obecnie narzędzie zarządzania zamówieniami publicznymi (PPMT) Komisji do rejestracji i publikacji wszystkich procedur udzielania zamówień, w tym publikacji ex ante; zauważa, że system PPMT jest powiązany z systemem e-przetargów, który służy do obsługi publikacji oraz pytań i odpowiedzi podczas publikacji; zauważa ponadto, że Centrum wykorzystuje również wewnętrzny elektroniczny przepływ pracy do zakupów na podstawie umów ramowych oraz do przeglądu przed wdrożeniem;
28. z satysfakcją przyjmuje fakt, że w 2022 r. ogólne zadowolenie z pracy Centrum osiągnęło 86 %;
29. w odniesieniu do innych uwag towarzyszących decyzji w sprawie absolutorium, które mają charakter przekrojowy, odsyła do swojej rezolucji z 11 kwietnia 2024 r. ⁽³⁾ w sprawie wyników, zarządzania finansami i kontroli agencji.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2024)0280.